

Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.se
david.brandell@regeringskansliet.se

Dnr: S2020/09214

Yttrande från trossamfundet Romersk-katolska kyrkan över promemorian Covid-19-lag

Trossamfundet Romersk-katolska kyrkan delar regeringens uppfattning att en stat måste ha möjlighet att vidta adekvata åtgärder för att bromsa smittspridningen av allvarliga sjukdomar så att människors liv och hälsa kan skyddas. Därvid kan det också vara nödvändigt att tillfälligt begränsa vissa grundläggande fri- och rättigheter. Men för att Sverige inte ska omvandlas till en totalitär stat måste det finnas garantier för att sådana begränsningar inte blir mer långtgående än vad som är absolut nödvändigt för att uppnå det angivna syftet.

Enligt Europadomstolen utgör religionsfriheten en av grunderna för det demokratiska samhället. Religionsfriheten ingår i det kärnområde av fri- och rättigheter som är avgörande för en människas identitet (jfr t.ex. Europadomstolens dom i målet Kokkinakis mot Grekland, nr 31). Möjligheten att genom gudstjänst i gemenskap med andra få utöva sin religion utgör en essentiell och oskiljaktig del av religionsfriheten.

För närvarande gäller i Sverige en generell begränsning av antalet gudstjänstbesökare till maximalt åtta personer. I praktiken innebär denna åttapersonersgräns att de flesta kristna är berövade möjligheten att delta i en gudstjänst. Romersk-katolska kyrkan vill ifrågasätta huruvida en sådan generell åttapersonersgräns verkligen utgör en nödvändig och proportionerlig åtgärd för att bromsa spridningen av sjukdomen covid-19. Med god ventilation, avstånd mellan besökarna och andra säkerhetsåtgärder skulle i flertalet kyrkolokaler väsentligt fler än åtta personer kunna samlas på ett smittsäkert sätt. En eventuell begränsning av deltagarantalet vid gudstjänster måste vara anpassad till den aktuella gudstjänstlokalens storlek och andra relevanta faktorer.

Det är också uppseendeväckande att åttapersonersgränsen gäller för gudstjänster men inte för verksamheter som till exempel nattklubbar och barer, trots att dessa ur smittskyddssynpunkt måste betraktas som högriskverksamheter. Staten har alltså kraftigt begränsat den för människan grundläggande rättigheten att utöva sin religion, medan kommersiella högriskverksamheter har tillåtits fortsätta utan någon motsvarande deltagarbegränsning.

KATOLSKA BISKOPSÄMBETET

Postadress:
Box 4114
SE-102 62 Stockholm
Sweden

Telefon och fax:
Tfn +46 (0)8-462 66 00 (växel)
Fax +46 (0)8-462 94 25

Besöksadress:
Götgatan 68
Stockholm

Bankgiro:
594-7205

Hemsida:
www.katolskakyrkan.se

Mot denna bakgrund ser Romersk-katolska kyrkan positivt på att regeringen med den föreslagna lagen har velat möjliggöra mer "träffsäkra åtgärder som inte i onödan hindrar sådan verksamhet som kan genomföras på ett från smittskyddssynpunkt säkert sätt" (s. 1 i promemorian) samt att det i lagen särskilt har angetts att föreskrifter och beslut enligt lagen ska vara nödvändiga och proportionerliga (7 §).

Däremot är det anmärkningsvärt att frågan om lagens förhållande till religionsfriheten inte alls verkar ha uppmärksammats (bortsett från ett kort omnämnande på s. 24 i promemorian). Den föreslagna lagen ger regeringen och förvaltningsmyndigheter vidsträckta möjligheter att besluta om begränsningar av religionsfriheten. Trots detta finns det inte någon precisering i lagtexten, och inte heller någon diskussion i promemorian, av hur myndigheterna ska gå tillväga och vilka omständigheter de ska beakta för att säkerställa att föreskrifter och beslut är förenliga med regeringsformens och Europakonventionens bestämmelser om religionsfrihet. Lagen har också brister avseende de nödvändiga kontrollmekanismerna, det gäller särskilt bestämmelserna om underställande och tidsbegränsning av beslut samt möjligheten att överklaga beslut. Enligt Romersk-katolska kyrkans mening bör lagen inte träda i kraft innan samtliga dessa brister har åtgärdats.

Stockholm, den 22 december 2020

+ Anders Arborelius ocd

Kardinal Anders Arborelius ocd
Biskop av Stockholms katolska stift

